

Forslag

til

Lov om udbygning og ombygning m. v. af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

FremSAT den 24. marts 1961 af *landbrugsministeren*.

Landbrugsministeren bemyndiges til i finansårene 1961-62 til 1969-70 at lade foretage en udbygning og ombygning m. v. af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

overensstemmende med de af højskolens arkitekter forelagte, af landbrugsministeriets byggeudvalg vedrørende højskolen tiltrådte forslag med visse ændringer.

Bemærkninger til lovforslaget.

På basis af en indstilling fra et sagkyndigt udvalg har et lovforslag om udbygning og ombygning af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole været fremsat de 2 foregående folketingsår, men de er ikke blevet færdigbehandlet i de af folketingets nedsatte udvalg.

Under folketingsudvalgenes behandling af lovforslagene har der været enighed om, at højskolen er i stor pladsnød, der bør afhjælpes snarest, men der har samtidig været fremsat forskellige forslag om at flytte højskolen bort fra arealerne på Frederiksberg, da man har ment, at disse arealer ikke indeholder fornødne udvidelsesmuligheder for fremtiden, og at en bedre, mere rationel og tidssvarende løsning måtte ligge i en udflytning af skolen. Fra visse sider fandt man det ønskeligt, at højskolen blev anbragt på frit beliggende områder i nær kontakt med de erhverv, den skal tjene, og uden at der er fare for, at skolen i løbet af en kortere årrække vil blive omklamret af bymæssig bebyggelse. Flere muligheder har været bragt i forslag, delvis også

fra lokal side, men enighed om noget bestemt sted har ikke foreligget. Nogle har lagt vægt på, at man ikke fortsat bør koncentrere al uddannelse og forskning i København og på Frederiksberg, og dette har for deres vedkommende ført til krav om flytning.

Hvad først spørgsmålet om udvidelsesmuligheder angår bemærkes, at højskolen er en af de få læreanstalter, der i tide har sikret sig arealer til udvidelse.

Højskolen disponerer for tiden over et samlet bruttoetageareal på Frederiksberg på ca. 35 000 m² og ville efter den af landbrugsministeriet i de 2 foregående år foreslåede udvidelse på Frederiksberg disponere over ca. 81 000 m². Men hertil kommer, at højskolens arealer på Frederiksberg giver mulighed for yderligere udvidelser med ca. 80 000 m².

Under hensyn til, at højskolens studerende indenfor landbrugs-, havebrugs- og mejeribrugsstudierne har en flerårig praktisk uddannelse, inden de op-

tages på højskolen, har det mindre betydning for højskolen at ligge i landlige omgivelser.

Hele sagkundskaben er stort set enig om, at en flytning af skolen vil give forskningen ringere vilkår under hensyn til de forringede muligheder for det meget betydningsfulde samarbejde, der finder sted mellem højskolens afdelinger og et stort antal af institutioner, som er beliggende i hovedstadsområdet.

En flytning af højskolen til en større afstand fra hovedstaden vil betyde et væsentligt afbræk i forskning og undervisning over byggeperioden på en halv snes år, og det netop i en periode, hvor den stærke internationale udvikling gør det ønskeligt, at Danmark ikke sækker agterud.

Det må formodes, at mangelen på videnskabsmænd vil gøre det yderst vanskeligt i en overgangsperiode at bemande flere videnskabelige læreanstalter med professorer og videnskabelige medarbejdere.

Enhver flytning vil betyde en meget stærk udgiftsforøgelse i forhold til en udvidelse på stedet, hvilket er naturligt, når henses til den investering, der er sket på Frederiksberg til skolens formål igennem et århundrede, og til den mulighed, højskolens lærere nu har for at benytte andre i København beliggende videnskabelige institutioners laboratorier.

De nuværende bygninger på Frederiksberg er indrettet til bestemte formål, som de tjener på udmærket måde, og det vil være vanskeligt at finde nogen anden økonomisk anvendelse for dem, hvortil kommer, at flere af dem er fredede i klasse A.

Som det fremgår af foranstående, er det stadig landbrugsministerens opfattelse, at en udbygning af højskolen bør ske på Frederiksberg, både af saglige og økonomiske grunde.

For imidlertid at imødekomme ønsket om ikke for stedse at koncentrere al undervisning og forskning i København, og for ikke at afskrive muligheden for, at en ny skole senere kan vokse op andetsteds i landet på tilsvarende måde, som det i sin tid skete med hensyn til Århus universitet, har regeringen besluttet at begrænse det i de 2 foregående samlinger fremsatte forslag væsentligt.

Man har i det tidligere lovforslag regnet med at skabe en bygningsreserve, idet der er beregnet plads til ca. 1 500 studerende, selv om det skønnede antal, efter ophævelse af adgangs begrænsninger og forlængelse af studietiden for landbrugs-, mejeribrugs- og havebrugsstudiet, kun skønnes i de nærmeste år at ville blive ca. 1 300. Den nævnte reserve vil blive slettet, således at man nu går ind for kun at regne med plads til ca. 1 300 studerende,

og på dette grundlag at dække undervisningens og forskningens nødvendige og øjeblikkelige krav.

I det tidligere forslag, hvis udarbejdelse blev påbegyndt kort efter 2. verdenskrig, var der regnet med en festsal, der tillige kunne bruges til kongressal, men da der i mellemtiden er tilvejebragt eller påtænkes tilvejebragt sådanne sale andetsteds (f. eks. Falkonercentret) vil det være forsvarligt at udskyde denne festsal, der ikke er af direkte betydning for forsknings- og undervisningsvirksomheden.

Ligeledes finder man det muligt at udskyde en planlagt kantine under henvisning til den ordning, der er etableret ved erhvervelsen af „Gimle“.

De foran antydede besparelser i forbindelse med en stærk sammentrængning af de forskellige afdelinger i andre bygninger vil gøre det muligt at undlade dels den bygning, der tidligere var tænkt placeret langs Thorvaldsensvej (jfr. bilag 4 til det oprindelige lovforslag) inkl. den 18 etagers bygning, der har givet anledning til en del kritik, dels den bygning, der var projekteret nærmest Rolighedsvej.

Ved bortfald af disse bygninger vil spares henholdsvis 10 962 000 kr. og 6 143 000 kr. Derudover vil man stryge vagtbygningen til 776 000 kr. og iøvrigt begrænse nybyggeriet på Bülowvej med ca. 3 mill. kr. Da den tidligere påregnede hævede ringvej nu anses for problematisk, kan den bro og rampe, der indgår i den tidligere overslagssum med ca. 1 mill. kr., udgå.

Som følge af, at der i den seneste tid er bevilget forskellige beløb til reparationer af tage m. v. vedrørende de gamle bygninger på Frederiksberg og til køb af en ejendom på Howitzvej, kan den tidligere overslagssum yderligere nedskæres med ca. 650 000 kr., hvorhos der kan regnes med besparelser på telefonanlægget og andre tekniske anlæg med ca. 700 000 kr.

Endelig er det tanken at søge at opnå en vis besparelse ved at fjerne en etage af resten af de planlagte 9-etagers bygninger på forsøgsmarken og flytte forskellig forsøgsvirksomhed fra afdelingerne vedrørende hydroteknik, jord- og vandbygning, plantekultur, jorddyrkning og plantepatologi til nye bygninger ved Højbakkegaard.

Alt i alt skulle udbygningen herefter beløbe sig til ca. 60 mill. kr. Et detailprojekt foreligger endnu ikke, og det vil være rigtigt at holde muligheden for ændringer i det skitserede forslag åben, idet der under hensyn til den lange byggeperiode og den stærke udvikling i forskningen i disse år bør være muligheder for ændringer under byggeperioden.

I det foregående er prisberegninger stadig foretaget på basis af de af boligministeriet i december 1958 godkendte enhedspriser, selvom disse må antages i mellemtiden at være steget med ca. 5 pct. Man har gjort dette, dels for at lette sammenligninger med de tidligere forslag, og dels fordi man alligevel ikke kender det fremtidige niveau for arbejds-lønninger.

I forslaget fra 1958-59 var regnet med en byggeperiode 1959-60 til 1970-71, og højhuset var beregnet at skulle beslaglægge de sidste 2 år. Da nu højhuset samt andre byggearbejder udskydes, og da der nu alene er tale om dækning af øjeblikkelige og nødvendige krav, kan man formentlig sætte 1969-70 som sluttermin.